

Audi Dávid

temekre, karokra. Minden felvett hallgatóra 10-15 jelentkező jut. A pedagógusképzés **legfontosabb tan-tárgya a pedagógia** (oktatásemélet, pedagógiai ismeretek, tantárgyi didaktika és gyakorlat).

A tanárképzés **kutatásalapú**, ami azt jelenti, hogy az oktatási elmélet, a kutatási módszertan és a gyakorlat fontos része a képzésnek.

A **gyakorlat** kisebb része szemináriumokon és kiscsoportos foglalkozások keretén belül zajlik a tanárképző tanszékeken, ahol a hallgatók az alapvető tanítási készségeket társaik segítségével gyakorolják. A gyakorlat nagyobb része az egyetemeken által irányított speciális gyakorlóiskolákban zajlik.

A gyakorlóiskoláktól azt is elvárják, hogy a tanárképzésben az egyetemi tanszékekkel együttműködve kutató és fejlesztő szerepet vállaljanak.

A legfontosabb tanulság, hogy a pedagógusképzés folyamán a hallgatók **megtanulnak tanítani és pedagógiai kutatásokat végezni**.

A finn iskolákban alapkövetelmény, hogy a tanár jól képzett profi, aki munkájának legjavát nyújtja. A tanárok bíznak egymásban, és gyakran beszélgetnek egymással a tanításról és tanulásról.

A finn oktatási reform tanulsága az is, hogy az iskolarendszer megváltoztatása **lassú folyamat**, az egyes lépéseket kutatásokkal kell megalapozni, amit az iskolavezetőkkel, a pedagógusokkal, a szakmával és a politikai szereplőkkel is meg kell beszélni. Tehát az érintettekkel konszenzust kell kialakítani, csak így lehet sikeres az együttműködés.

A térségünkben alkalmazott gyakorlat, az „ötletelés” csak romboláshoz vezet.

Zárszó

Elsősorban gazdasági okokra hivatkozva az elmúlt évtizedekben kb. 1000 kislétszámú (többnyire vidéki) komprehenzív alapiskolát zártak be Finnországban. A kislétszámú, gazdaságilag fenntarthatatlan iskolák bezárása tehát nem szlovák találmány. Romániában és Magyarországon is voltak/vannak ilyen kezdeményezések, és félok, hogy a szlovákiai kislétszámú iskolák sem kerülhetik el sorsukat, bármennyire fájdalmasan is érint majd bennünket.

A Katedra folyóirat története (1. rész)

„Az iskolai oktatás színvonalát, a tanítóság szakmai képzettségének folyamatos fejlődését a jó pedagógiai folyóiratok hatékonyan elősegítik.” (Turczel, 1995, 3).

A *Katedra folyóirat története* c. cikksorozatban a *Katedra* folyóirat történetét, a 2015 nyaráig megjelent huszonkét évfolyamát mutatom be. Munkám fő céljai között a lap működésének megismerése, a folyóirat életén belüli tendenciák és az arculatában történt változások bemutatása szerepel.

Egy ilyen pedagógiai lap, mint a *Katedra*, nagy jelentőséggel bír a szlovákiai magyar iskolaügyben. Támogatnia kell a pedagógusokat munkájukban, segítséget kell nyújtania az ismereteik rendszeres bővítésében, egyfajta állandó továbbképzési fórumként kell működnie, és nem utolsósorban a szlovákiai magyar pedagógusok összetartó erejeként kell szolgálnia. Fontosnak tartom, hogy egy ilyen fórum a lehető legjobb módon működjön és a lehető legjobb minőségben jelenjen meg. Kíváncsi voltam arra, hogy a már megjelent számok miféle struktúrát követtek, milyen témakörök köré csoportosultak, továbbá mik azok a témák, amik túlsúlyba kerültek, melyek kerültek mellékvágányra. Röviden: milyen szinten és minőségben működött/működik a lap.

Kutatásom során különböző módszereket alkalmaztam. Áttanulmányoztam az összes lapszámot, a szerkesztőbizottság jegyzőkönyveit, és a szerkesztőség céljaiból kiindulva próbáltam összefüggéseket keresni, illetve konzekvenciákat levonni a lap működését illetően. Ezek alapján kialakítottam egy-egy korszakot a lap életében, melyeket a szerkesztői poszton történt változások – vagyis a lapszerkesztés koncepciójának módosulása – alapján határoztam meg. Mivel a folyóirat első tíz évének vizsgálatával már Vajda Barnabás és Misad Katalin is foglalkozott, ezért kutatásomban túlnyomórészt a következő tizenkét évfolyam vizsgálatára koncentráltam, így a Vajda Barnabás által meghatározott három korszakot folytatva újabb öt korszakot körvonalaztam. Az elemzés során megvizsgáltam az egyes rovatok témaköreit, elkülönítettem egymástól a szaktárgyi, módszertani és pedagógiai-pszichológiai érde-

keltségű írásokat, megvizsgáltam ezek dominanciáját, illetve rávilágítottam az egyes korszakok pozitívumaira és negatívumaira.

A lap megjelenésének előzményei

A két világháború közötti időszakban hét magyar nyelvű pedagógiai újság is megjelent Szlovákiában. Ilyen a *Magyar Tanító*, amely 1921-től 1943-ig jelent meg Komáromban, és a Magyar Általános Tanítóegyesület közlönye volt. Ide sorolható még a Kárpátalján megjelenő *Magyar Iskola* is, ugyanis Kárpátalja az első Csehszlovák államhoz tartozott. Ezt a két újságot a polgári demokratikus szellemiség jellemezte. Továbbá megemlíthető a *Szlovenszkói Magyar Tanügy*, amelyet szociáldemokrata nézetek hatottak át, valamint az *Új Korszak*, amely a szocialisták lapjaként létezett. Az egyházi jellegű pedagógiai lapok közül a *Református Egyház és Iskola* került megjelenésre, a katolikus egyháznak pedig két pedagógiai lapja volt: a *Tanügyek* és a *Világosság*. Ezek a lapok azonban a második világháború kitörésekor megszűntek. (Turczel, 1995, 3).

Az 1948 utáni szocialista rezsimben egyetlen magyar nyelvű pedagógiai lap létezett, a *Szocialista Nevelés*, amely a nevében hordozta a kényszerű egyirányultságot, ugyanakkor számos pedagógiai és módszertani írást is megjelentetett. Az 1989-es rendszerváltás után a *Szocialista Nevelés*ből átszerveződött *Nevelés* próbálta átvenni elődje szerepét, azonban a megrágrgult lapkiadás és az életszínvonal romlása miatt nem tudott fennmaradni. (Turczel, 1995, 3).

A *Katedra* folyóirat 1994 elején indult újtárá szép hagyományt folytatva azzal, hogy az első csehszlovák köztársaságbeli pedagógiai lapok, valamint a *Szocialista Nevelés* (később *Nevelés*) nyomdokaiba lépett, ezzel betöltve az elődje után keletkezett űrt. (Turczel, 1995, 3).

(folytatjuk)

Felhasznált irodalom:

- Turczel Lajos (1995): A *Katedra* helye a szlovákiai magyar pedagógiai sajtóban. In: *Katedra*, 1995/szeptember, 3.
- Vajda Barnabás (2003): *Katedra 1994–2003 – Tanulmány a folyóirat első tíz évéről*. In: Repertórium 1994–2003. Szerk. Kulcsár Ferenc. Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó, Dunaszerdahely. 7–18.